

Biomasa a zemědělství

Ing. Radek Lanč

náměstek ministra zemědělství

Konference – Biomasa, bioplyn a energetika 2024, 12. listopadu 2024, Tábor

Důvody energetického využívání zemědělské biomasy

- diverzifikace zemědělské výroby a příjmů zemědělských podnikatelů
- zpracování zbytkové a odpadní biomasy
- podpora zaměstnanosti na venkově
- podpora lokální ekonomiky
- snížení emisí skleníkových plynů
- technicky dostupný obnovitelný zdroj
- biomethan je obnovitelnou alternativou zemního plynu pro průmyslové účely
- možný pozitivní vliv na ochranu půdy a biodiverzitu - dodržování zásad správné zemědělské praxe
- naplňování evropských a mezinárodních závazků

Podíl biomasy na energii z OZE v ČR (2021)

Biomasa v domácnostech	40 %
Biomasa mimo domácnosti	27 %
Bioplyn	11 %
Kapalná biopaliva	7 %
BRKO	2 %
Celkem	87 %

Cíl:

- výroba elektřiny a tepla z nepalivových zdrojů
- nahrazení fosilních zdrojů
- velký bezpečnostní geopolitický aspekt

Co tvoří biomasu ze zemědělství

Energeticky využitelná biomasa

- **pokročilé suroviny** (příloha IX, RED II)

sláma, plevy, polámané zrno, výpalky, šroty, řízky, pokrutiny, exkrementy hospodářských zvířat, kejda, močůvka, piliny, kůra, štěpka, BRO - odpady ze stravování, znehodnocené zemědělské komodity, veterinární odpady

- **nepokročilé suroviny**

kukuřice, řepka, tráva z TTP, biomasa z energetických rostlin a rychle rost. dřevin

Snížení potenciálu biomasy

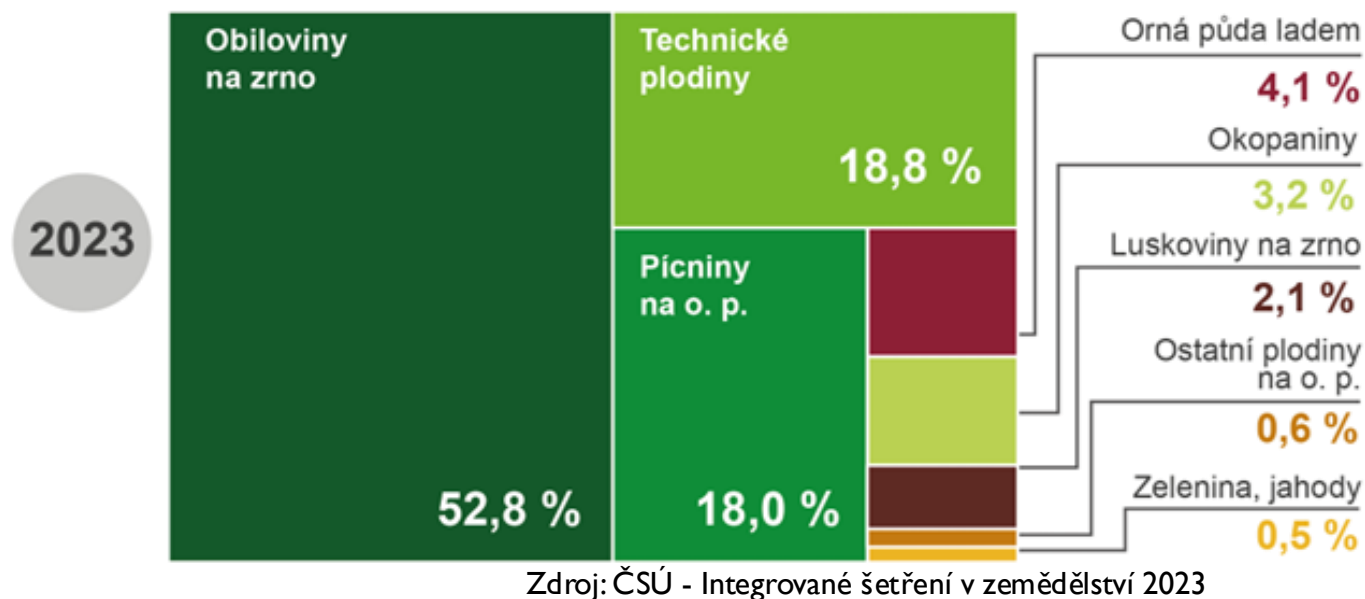
- **Protierozní ochrana půdy** – omezení erozně nebezpečných plodin, snaha o zvyšování podílu organické hmoty v půdě
- **Vliv počasí** – snížení sklizňové kvality a množství, přemnožení hraboše a jiných škůdců, neúroda vlivem vymrznutí nebo sucha
- **Vliv logistiky** – nedostatek skladovacích kapacit, znehodnocení paliva vlivem špatného uskladnění, nedostatek dopravních kapacit, nakládání s digestátem
- **Rentabilita výroby**
 - ceny vstupů (paliva, hnojiva, POR)
 - ceny elektřiny/biomethanu
 - výše provozních podpor
 - výše mezd a odvodů

BPS - suroviny

• Suroviny pro bioplyn:

- hnůj, kejda skotu a prasat (cca 46 %)
- kukuřice ve formě siláže (cca 31 %)
- senáž, cukrovarnické řízky, bioodpady, nekvalitní obilí a další (cca 23 %)

Struktura plodin na orné půdě

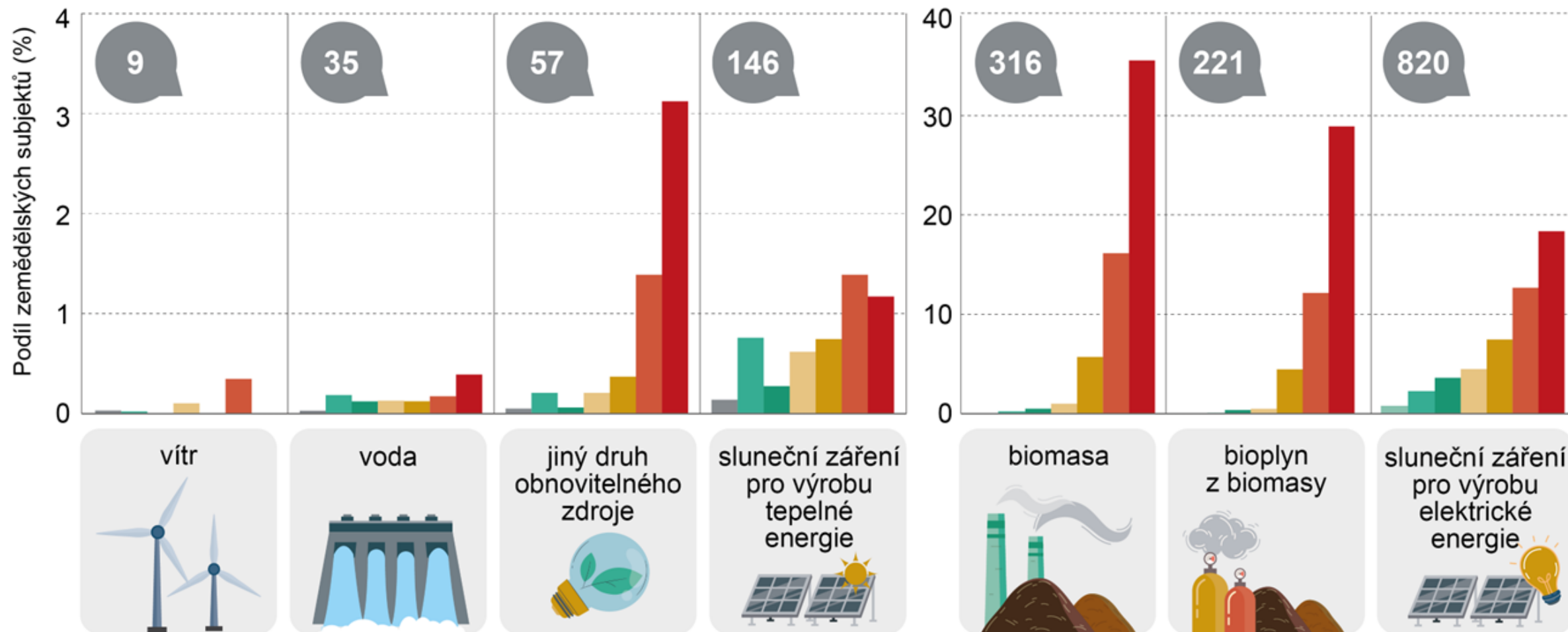

- **zjednodušení nakládání s některými odpady** - zákon o odpadech **umožňuje umístit odpady s některými konkrétními kódy na BPS i bez povolení pro nakládání s odpady- z.541/2020 Sb. a vyhláška 273/2021 Sb.**
- maximální množství odpadů - **zatím 30 %** z celkové roční kapacity zařízení – projednává se zvýšení na **50 %**
- plodiny pro energetické účely vyvažují osevní postup
- nesmí být snížena potravinová bezpečnost - mediální obraz

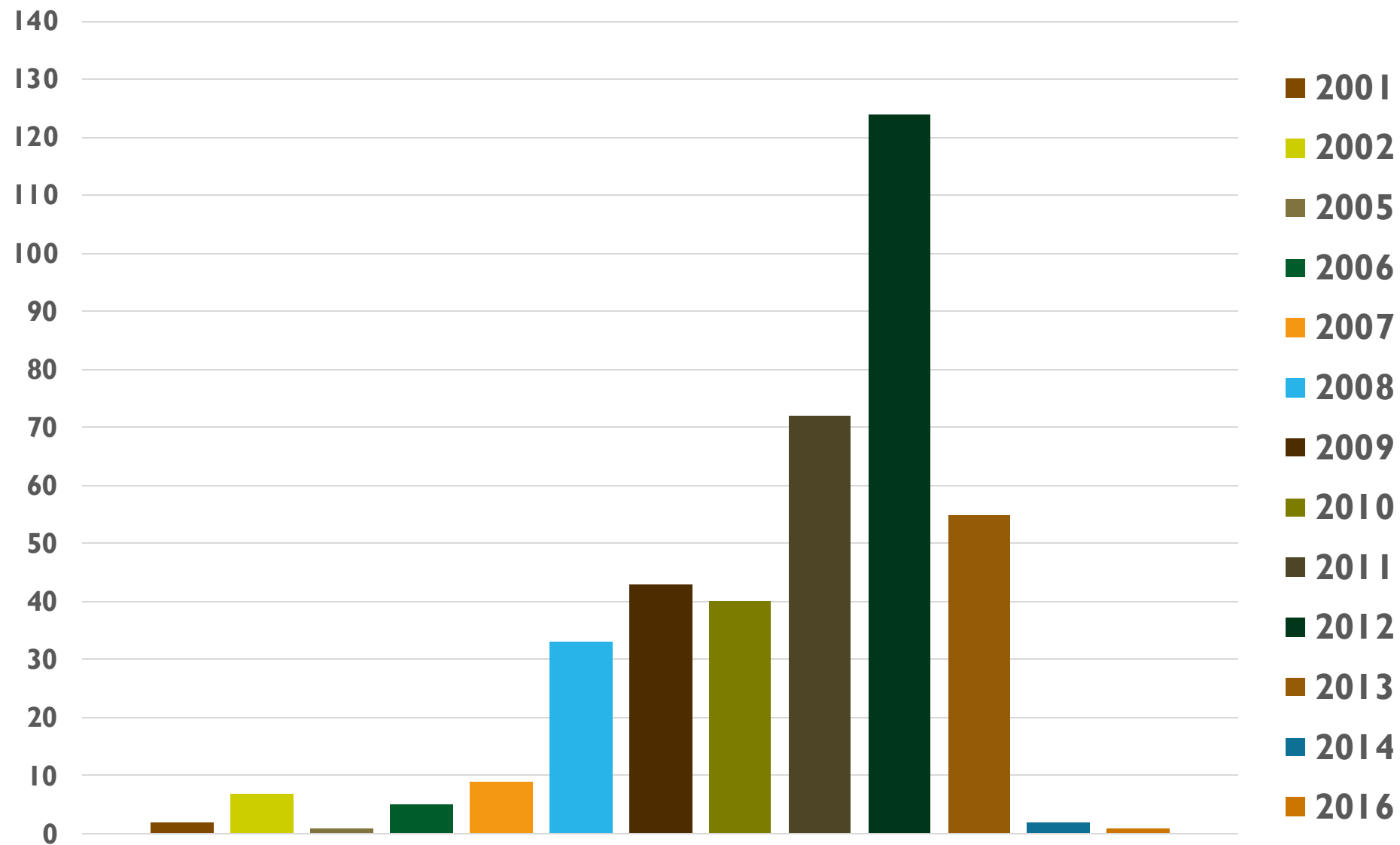
Obnovitelné zdroje pro výrobu energie

Velikostní skupina dle výměry obhospodařované zemědělské půdy (ha)

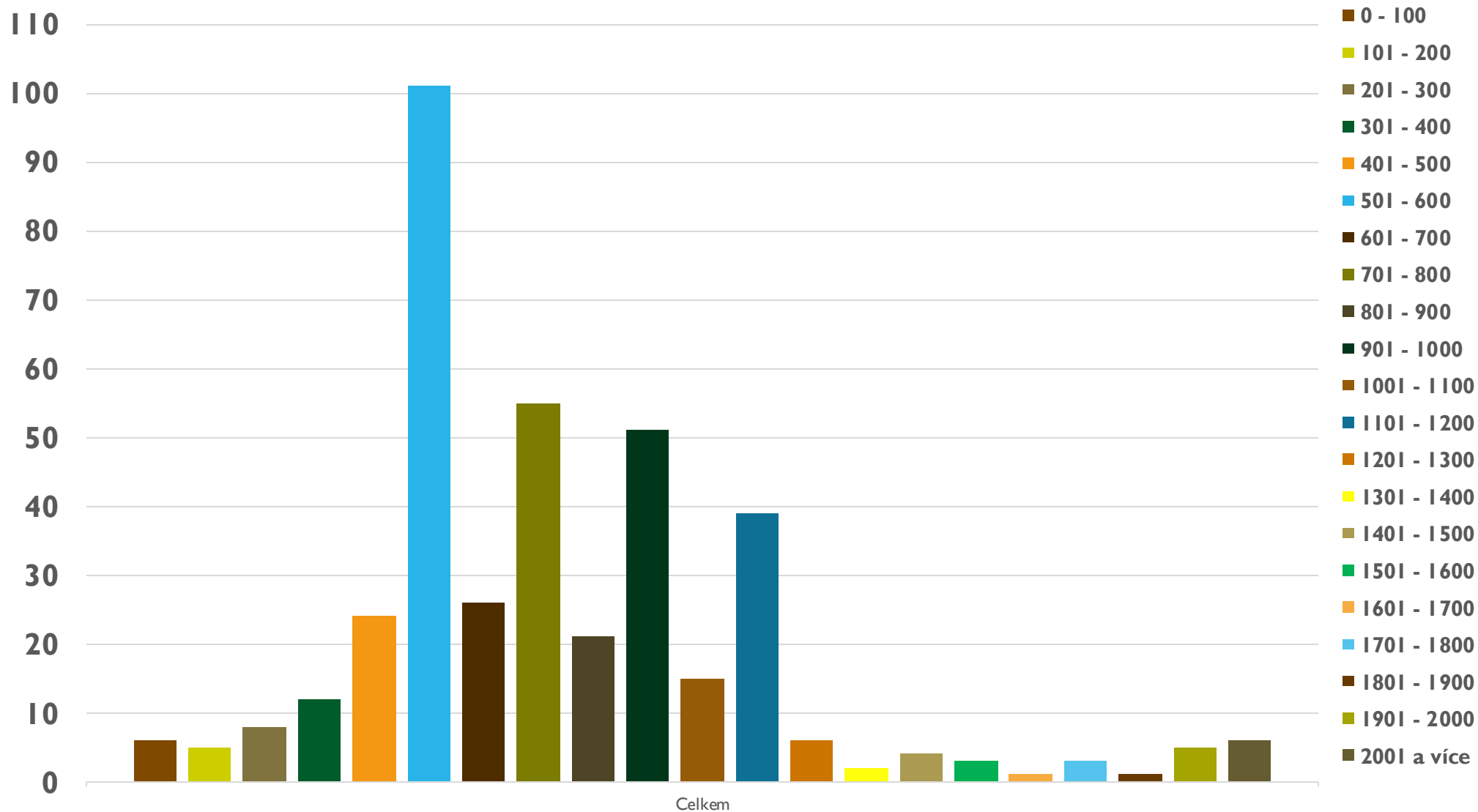
■ <10
 ■ 10–<50
 ■ 50–<100
 ■ 100–<500
 ■ 500–<1 000
 ■ 1 000–<2 000
 ■ ≥2 000

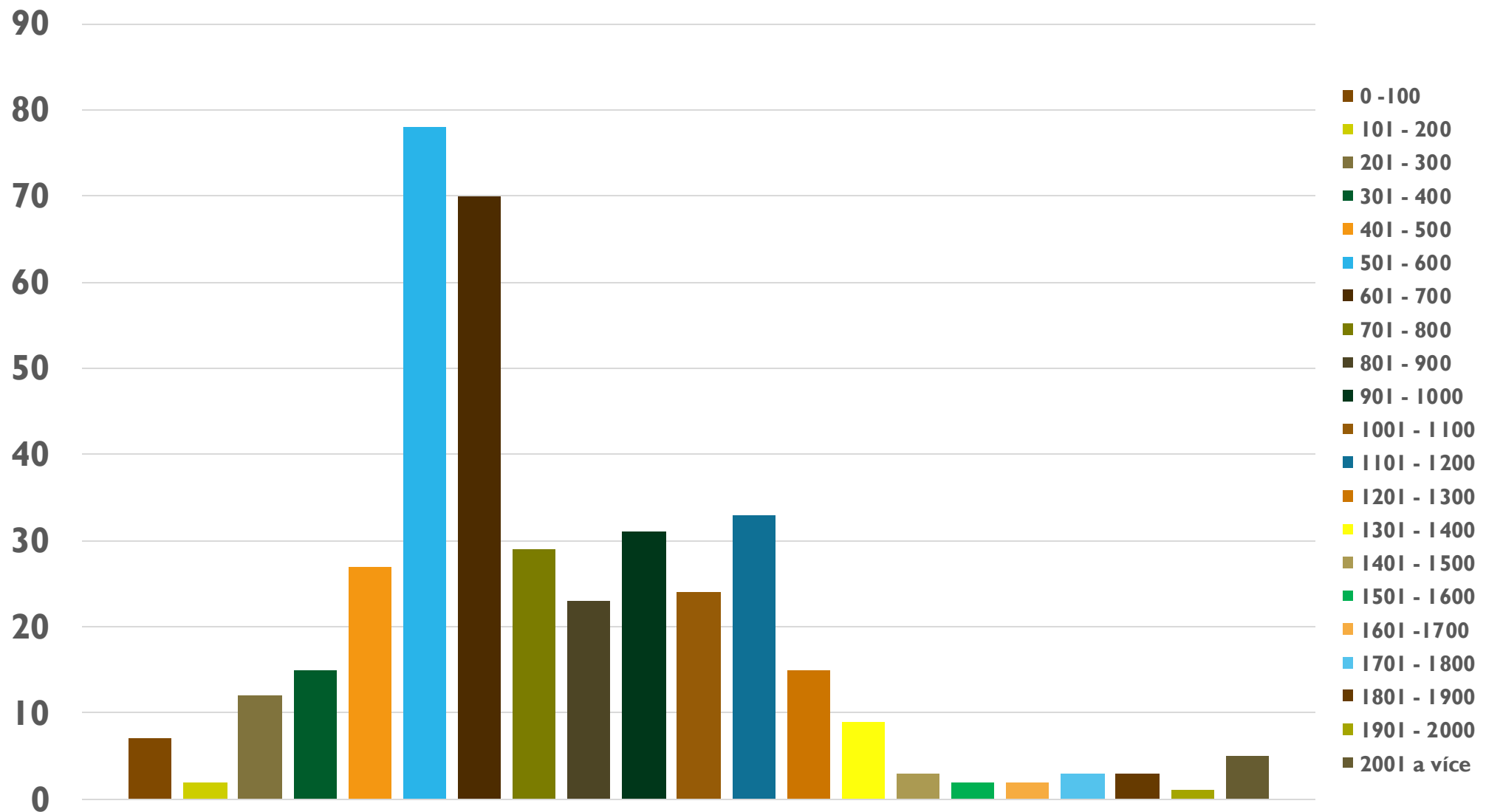
POČET BPS – ROK LICENCE

POČET BPS PODLE VÝROBY ELEKTŘINY (kW)

POČET BPS PODLE VÝROBY TEPLA (kW)

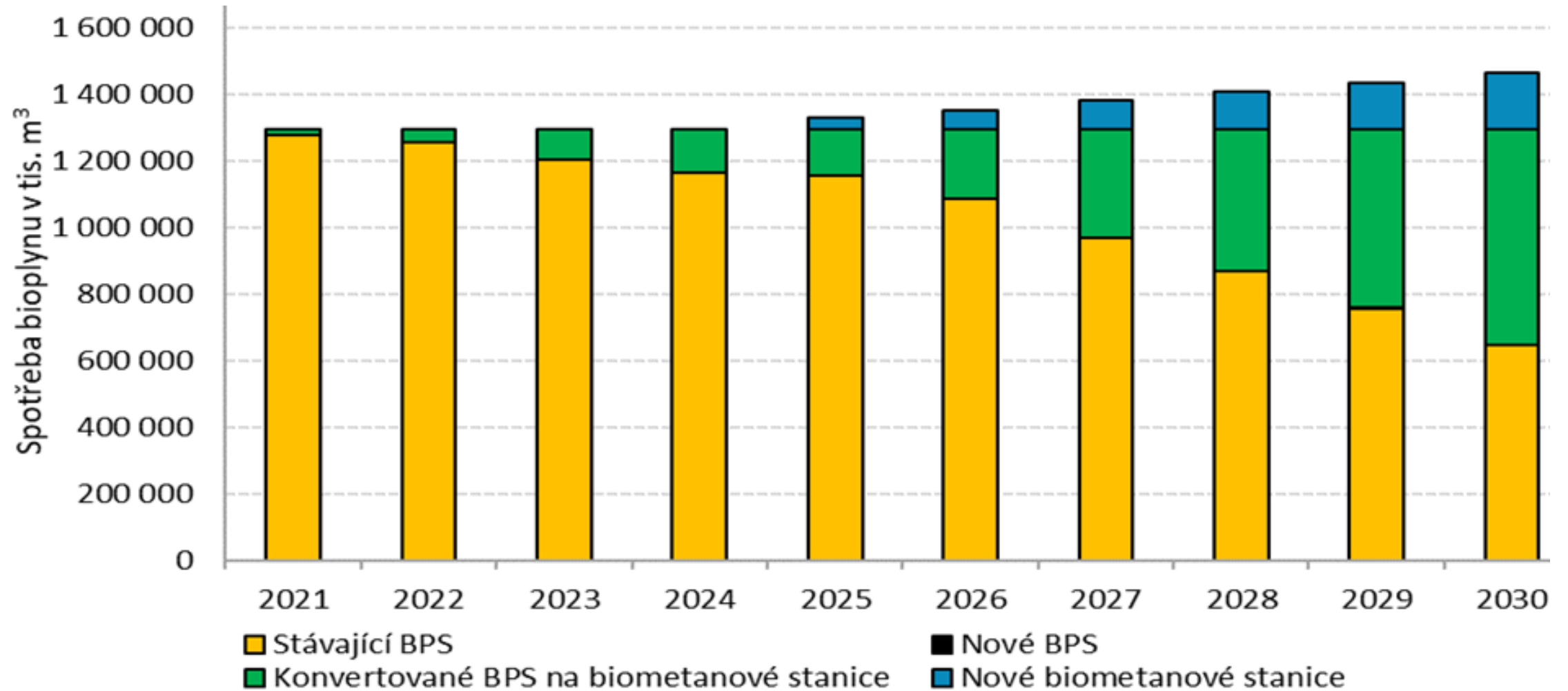

Bioplyn a biomethan

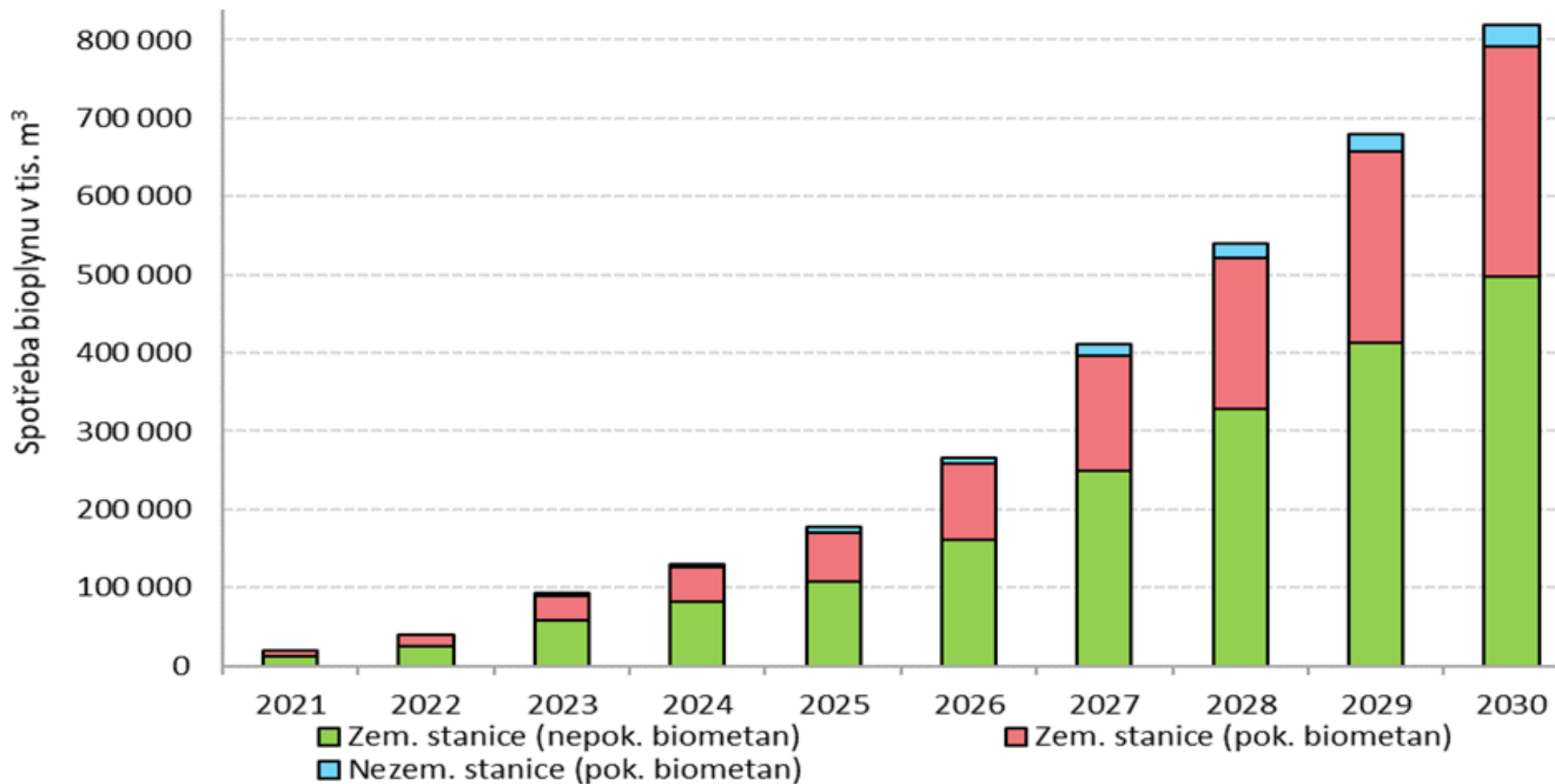
- kombinovaná **výroba elektřiny a tepla**
- podporujeme vtláčení biomethanu do plynovodů, využití CNG v dopravě
- výroba biomethanu – nejefektivnější
- potřeba přestavět stávající BPS a ČOV
- cca 400 BPS
- 112 ČOV (95 komunálních, 17 průmyslových)
- 66 zařízení využívajících skládkový plyn

- nebytná nová zařízení na využití odpadu
- BSP-9 mil tun organicko-minerálního hnojiva
- nahradí 45 tis. tun N, 9 tis. tun P, 22 tis. tun K
- doprava - pouze pokročilý biomethan
- teplárenství - využití jakéhokoliv biomethanu
- **nové BPS – alespoň 45 % pokročilých surovin**
- **konverze výroby z BPS - 35 %**

Spotřeba bioplynu dle jednotlivých kategorií

Spotřeba bioplynu na výrobu biomethanu do roku 2030

Situace v sektoru a pozice MZe

- hospodářská zvířata – dlouhodobý pokles, nejvíce u dojnic a prasat
- důvodem je změna poptávky, zvyšováním užitkovosti a dalšími faktory
- ovlivnění produkce organických hnojiv
- vnitrostátní plán ČR pro energetiku a klima - důraz na rozvoj výroby biomethanu
- pro zemědělství zůstávají klíčové i BPS pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla
- předvídatelnost legislativního nastavení pro výrobu a obchod s biomethanem
- jsme zapojeni do projednávání novely zákona o POZE (LEX OZE III)
- Lex OZE III umožní MPO vydat prováděcí předpis pro obchodování s biomethanem

Situace v sektoru a pozice MZe

- podporujeme vyšší využití BRO a veterinárních konfiskátů v BPS
- nakládání s digestátem musí být plně v souladu s legislativou
- zabránění kontaminaci půdy mikroplasty a jinými znečišťujícími látkami
- ÚKZÚZ vykonává činnost podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech
- skladba vstupních surovin BPS zásadní pro rozhodnutí o přiřazení režimu uvádění výsledného produktu (digestátu, fugátu nebo separátu) do oběhu
- využívání vedlejších živočišných produktů (VŽP) - nařízení (ES) č. 1069/2009
- ÚKZÚZ při registraci - souhlas SVS - VŽP - plnění přílohy V nařízení (EU) č. 142/2011
- BPS stanice musí být vybavena příslušnou technologií na hygienizaci

Projektové intervence - 37.73 - Technologie snižující emise GHG a NH₃

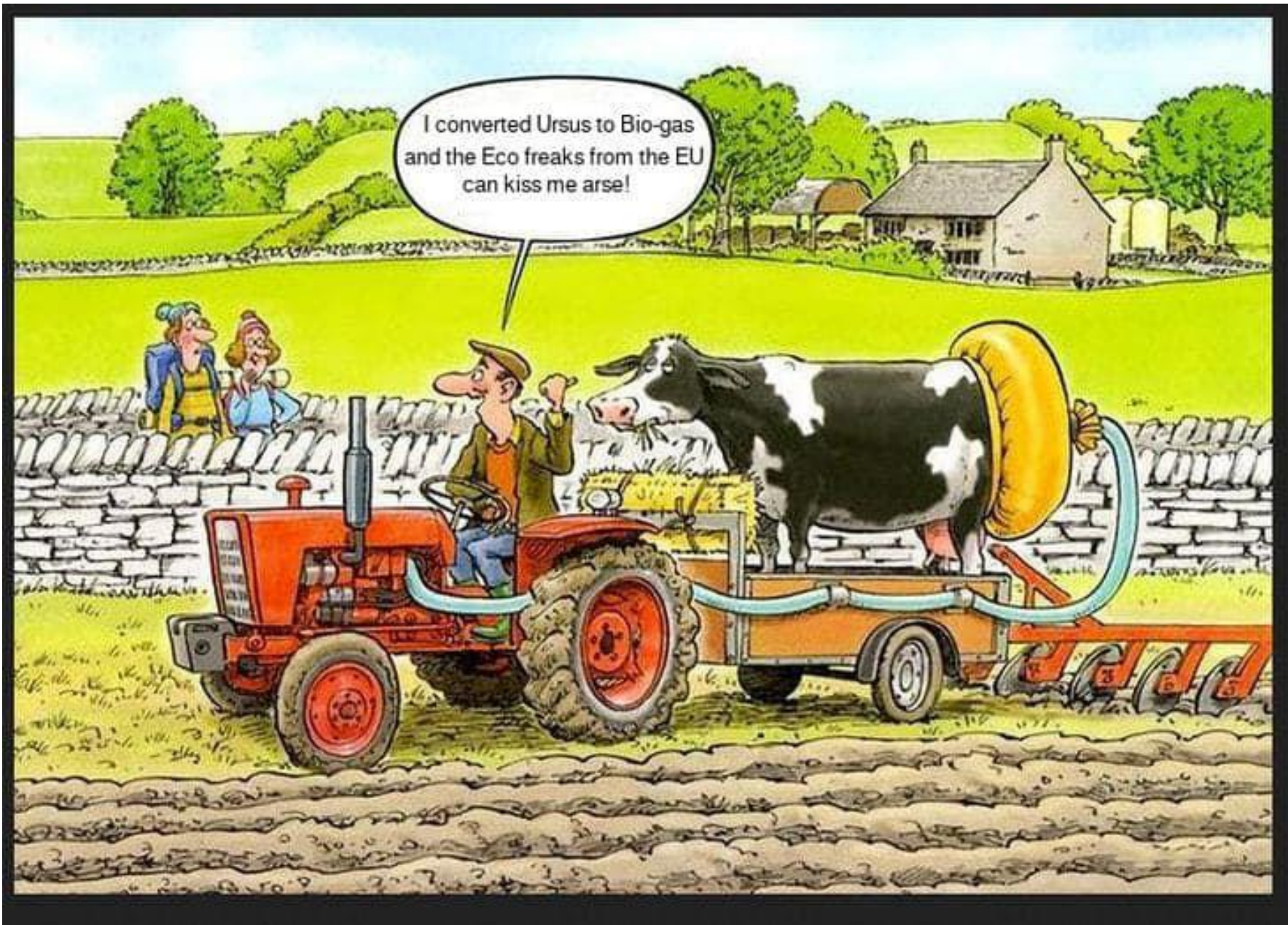
- podpora technologických investic v zemědělství přesahující zákonné požadavky na snížení emisí GHG a NH₃
- naplňování klimatickým cílů EU a splnění emisních limitů pro NH₃

Jsou podporovány

- technologie zlepšující mikroklima stájí
- technologie snižující emise GHG a NH₃ z živočišné výroby
- technologie přesného dávkování dusíku a precizního zemědělství
- výstavba koncových skladů digestátu a fugátu
 - v roce 2024 podáno 527 žádostí za cca 2,4 miliardy Kč - na celou intervenci 37.73
- Instalace pro akumulaci bioplynu
 - plynotěsné zastřešení v případě výstavby nového skladu
 - výstavba integrovaného plynojemu na stávajícím koncovém skladu
 - přestavba koncového skladu na dofermentor a výstavba integrovaného plynojemu
 - výstavba externího plynojemu

 Jarní výzva 2025 – nové otevření programu

Stavy v tis. ks	2000	2023	Rozdíl	Změna (%)
 Skot celkem	1 557	1 415	-142	-9,1
krávy dojené	500	343	-157	-31,3
krávy ostatní	98	239	+141	+144,7
 Prasata celkem	3 446	1 378	-2 068	-60,0
prasnice	398	123	-274	-69,0
 Ovce	65	167	+102	+155,3
 Kozy	10	22	+12	+122,3
 Drůbež celkem	29 988	23 924	-6 064	-20,2
slepice	6 698	8 013	+1 315	+19,6
kuřata na výkrm	19 336	13 781	-5 555	-28,7

Děkuji za pozornost

Ing. Radek Lanč

email: radek.lanc@mze.gov.cz

